

Ovaj dokument je napisan pošto je spomenuti zastupnik (tj. Husein beg) suočenjem potvrdio izjavu koju je dao spomenuti Petko, kao što je gore izloženo.

Napisano u prvoj dekadi časnog zu-l-hidže 1047 godine (16—25. IV 1638).

Svedoci: ponos među kadijama Mustafa efendi; ponos među hatibima Ahmed efendi Abdijev sin; Ibrahim beg sin... Sefer Hasanov sin, muhzir baša i drugi.

9

oko 1638/39 god.

UPUTSTVA KAKO DA SE SAKUPLJAJU DECA ZA JANJIČARE
IZ RUMELIJE, BOSNE I ALBANIJE

(Sidžil 5, list 28^b, br. dok. 2)

شرايع شعار فضائل دثار روم ايلي نك اورته قولنده مناستره وارنجه قضات افنديلو
حضورلرينه تحيات صافيات اتحاف اونور و مفاخر الامجد و الاعيان مير ميران و ميرلوا
متسلملري و كتبخدايرلري و يكيچوري سردارلري و قلاع دزدارلري و نفوات اغالري
زيد قدرهم بعد السلام اعلام اونوركه ممالك محروسه پادشاهيده ساكن اولان ذمي
طائفي سنك اوغلنلري يكيچوريك ايچون جمع اولنمق قانون قديم اولوب خيلي زماندن
برو يكيچوريك ايچون اوغلان جمع اولنما مقله حاليا ذكر اولتان قضاارده واقع كفره
طائفي سنك متعدد اوغللري اولنلري خدمته لايق يرار و توانا اون التي ياشنده يكرمي بش
ياشنه وارنجه بزيني النوب و مسلمان اولوب ارنود و بوشناق جنسندن كندو اختياريله
داخل دفتر اولماق مراد ايليوب يرار و توانا يكيچوريك لايق و محل اولنلري باشقه دفتر
اولنوب و هر قويه دن قچ اوغلان آلتور ايسه بهر نفره نمقدار كفايت ايدر قومزي عبا و تراش
اقچه لر ايچون هر بر او غلانه تراش اقچه و اول قويه نك خانه سنه كوره لوازملري
كورلدكدنصكره سوروجي اقچه سي و ساير بهانه ايله بر اقچه و بر حبه لري انمايوب
اخذ و جلب اولنماق دن احتراز اولنوب بو خصوص محل اهتمام اولمقله حسن تدبير ايله
مراد همايون پادشاهي اوزره يرار و گزیده اوغلانلر جمع اولنوب يوز اللى و يوز التمش

اوغلان اولدوقده اشكاللری و دفترى ايله يرار ادمار قوشوب نوبت به نوبت استانه سعادتمداره ارسال اولنوب يكيچيريلر آغاسى قپوسنه تسليم اولنوب خلاف شرع شريف ظلم اولنمايوب ظلم ايدنارك امان زمان و رلميوب حقارنده كلنمك بابنده خط همايون سعادت مقر و ناله مشروطيله مفصل و مشروح امر شريف عليشان صادر و بو امر مهم لازم الا بلاغك اتمام و تكميلى ايچون درگاه عالي يكيچيريلرى اوجاغى اغارينك امكدار و اختيارلارندن اولان افتخار الا ماجد و الاكارم جامع المحامد و المكارم قازغانى مصطفى اغازيد مجده تعيين و ارسال اولنمغين خط همايون سعادت مقر و ناله صادر اولان امر شريف موجبجه طرفمزدن دخی مکتوب تحرير و ارسال اولنمشدن انشاء الله تعالى وصولنده كركدركه بو بابده خط همايون سعادت صادر اولان امر پادشاهى موجبجه عمل ايدوب دخی مومى اليه هر قنغكرك تحت قضا سنه داخل اولور ايسه قرا و بلاد و خاصلرده و اوقاف و املاك و زعامت و تيمارلرده اولان ذميلارك نقدر اوغلانى و ادايسه بابالرى ايله جمع و احضار ايليوب مومى اليهك مباشرتيله نظر ايدوب كوروب هر بر ذمينك متعدد اوغللرى اوله ايچلرندن اون التى ياشندن يكرمى بش ياشنه و ارنجه يزار و توانا يكيچيريله محل و مناسب اولان) يكيچيريلك ايچون آلوب او صاف و اشكالى و اسم و رسمى ايله و علامتى ايله يازوب دفتر ايليوب متعدد اولميانه دخل اولنمايوب و متعدد اوغللرى اولنلارك و دخی غايت يرارندن اتجق بو يسنى آلنوب زياده سنه رنجيده اولنمايه مكره اوغلان كندو اختياريله يازيلمق مراد ايليه اولدخی خدمته يرار اولورسه يازوب و بر قريه دن باقى اوغلان آلنورسه هر بر نفره كفايت ايدر قورمى عبا و تراش اقچه لريچون هر بر نفره تراش اقچه اول قريه نك خانه حسابى اوزره لوازمى آلنوب زياده خرج و مصرف كوسترلميوب قاضى و يا جمع ايدن مباشر ايچون قولجى و سوريچى اقچه سى ناميله بو اقچه و بر حبه لرى النمايوب رعايا فقرا سنى بو بهانه ايله اقچه توزيع و اخذ و جلب اولنمقدن حذر اولنوب و خدمته يرار مسلمان اولادندن ارنود و بوشناق مقوله

سندن اولوب کندو رضا و احتیاریله کلوب یازلیق استمد کلرندن آنلرک دخی اون آلتی یاشنده یکریمی یاشنه وارنجه یرار و توانا یکیکچریلک محل و مناسب اولنلری باشقه یازوب دفتر ایدوب یوز آللی و یوز التمش اوغلان اولدقده باشقه برسوری باغلیوب و اشکال و علامتلری و دفتری ایله آدملر قوشوب آستانه دولتمداره یکیکچری اغاسی قپوسنه کتدوروب تسلیم اولنوب یولده و ایزده و منازل و مراحلده قاجروب دفتدرن نقصان اوزره کلکدن و طمع خام سببیه یولدرده تبدیل اولنمقدن و اکلندر کمکدن و رعایا و براییه تعدی و تجاوزدن اختراز ایله سز و سنکه خدمت مزبوریه تعیین اولنان مومی ایله مصطفی اغاسی فرمان اولدوغی اوزره جمع اولان اوغلانی ایکی دفتر ایدوب برین یانکده آلی قویوب و برین هر سوری ایله کلان آدم و یروب کوندره سنکه انشاء الله عالی کلوب دفتارک تطبیق اولدقده موافق کلوب اوغلان تبدیل اولنمغه قابل اولیه و بالجمله دوشر مه احوالی امر مهندن صکره و حربه قادر (و) توانا و یرار اوغلان جمع اولق کورکدر بکلر بکلر و سنجاق بکلری و متسلملر و سپاه و یکیکچری و عسکری طایفه سندن بر فرد مداخلدن اختراز ایده لر بو خصوصه مباشر مومی الیهک اگر قضات و سائر مانع اولق استینار حقه شکوی و شکایتی مقبول و مؤثر و عرض کلکد نصکره مانع اولنلرک حقلرندن کلنمک مؤثردر بو بابده خواص همایون و اوقاف و ســـــــــــــــــلاطین و وزرای عظام خالصری و و یوده لری و زعامت و تیمـــــــــــــــــار صاحبجاری یکیکچریلکه اوغلانی قاجروب و یرمیوب یاخود بر طریق ایله بهانه ایدوب و یرمیولر او مقوله لر عزل ایله قولنمایوب کتدور لوب حقلرندن کلنور و سنکه مباشر مومی لیه سن انلرک یبی و کندی ماکولا تکدن غیر سین و یاخود قولجی آدملرک بر شی آله و یاخود زیاده موکولات تکلیف اوانه و جوابکن مقبول اولیوب و سائر سنک نصیحت ایچون حقه کدن کلنور و سیزکه قضات افندیلسز خفیه ادملر کوندریلوب سوال النور کزلو و اشکاره اقیچه الندوغین بلوب عرض ایتیمه سن انلره

اولاجق عقوبت سیزه اولور بو باده کوزکز آچوب بو زمانی سائرہ قیاس الیمیوب حط
 همایون عزت مقرونله صادر اولان اوزره همایونک مفهوم منیفی ایله عمل ایدوب
 خلافه رضا و جوازدن بغایت احتراز ایلیه سز همیشه عزت فضایل دائم باد

الفقیر

عفی عنه مصطفی

Upućuju se iskreni pozdravi njihovoj ekšelenciji gospodi sudijama koji su okruženi vrlinom i simbol su Šerijata, a nalaze se u Srednjem krilu Rumelije sve do Bitolja;

Ponosu među ajanima i najslavnijima, muteselimima mirmirana i mirлива, čehajama, janjičarskim serdarima, dizdarima tvrđava i agama nefera neka im se uveća vrednost, posle pozdrava, saopštava im se: postoji zakon od davnina da se sakupljaju sinovi hrišćana nastanjenih u carskim bogom čuvanim oblastima za janjičare. Pošto se odavno nisu sakupljala deca za janjičare, sada, od onih hrišćana koji imaju više dece, a nalaze se u spomenutoj kazi, da se uzme jedno (dete) koje je vredno, snažno i sposobno za službu, a uzrasta je od 16 do 25 godina.

Ako su Arnauti i Bosanci muslimani, i žele dobrovoljno da se uvrste u spisak, ako su vredni, snažni i sposobni za janjičare, neka se odvojeno popišu.

Koliko god se dečaka uzme iz svakog sela, neka se uzme crvena čoja i »traš akčesi« (novac za brijanje) onoliko koliko je potrebno za svako dete. Kada prema broju kuća toga sela budu podmirene njihove potrebe, neka se ne uzima nijedno zrno i nijedna akća za surudžije ili pod nekim drugim izgovorom. Neka se to izbegava. Kako je ovo važna stvar, neka se na lep način i prema mojoj carskoj želji uzimaju sposobna i najbolja deca. Kad se skupi 150 do 160 dece, neka se povere vrednim ljudima, sa njihovim ličnim opisom i spiskom, i neka ih na smenu sprovedu do mog Praga Sreće i neka se predaju janjičarskom agi. Neka se ne čini nasilje protivno časnom Šerijatu. Neka ne bude milosti za one koji čine nasilje. O njihovom kažnjavanju izdat je srećni hatihumajun i detaljno objašnjena časna naredba koja sadrži uslove u vezi sa tim.

Kako je određen i poslat, ponos među najčasnijima i najplemenitijima, posednik dobrih i plemenitih osobina, jedan od starih i zaslužnih aga janjičarskog odžaka Visoke Porte Kazgani Mustafa-aga, neka mu se uveća slava, da saopšti i izvrši ovu važnu naredbu, o tome je na osnovu časne naredbe koja je izdata zajedno sa srećnim hatihumajunom s naše strane takođe napisano i poslato pismo. Ako bog da kad to stigne, potrebno je da u ovom pitanju postupite prema srećnom hatihumajunu i carskoj naredbi.

Isto tako, u kome se god vašem kadiluku bude nalazio spomenuti službenik, sakupite mu i dovedite mu mušku decu hrišćana koja se nalaze u selima, gradovima, timarima, zijametima, mulkovima, vakufima, hasovima koliko ih god bude bilo sa njihovim očevima i neka ih pregleda spomenuti [službenik] lično.

Od svakog zimije koji ima više dece neka se uzme za janjičare ono dete koje je u dobi od šesnaest do dvadeset pet godina, koje je vredno i snažno i koje je pogodno za janjičarsku službu, neka se sačini spisak i upišu njegovi podaci, izgled, ime i njegov lični opis. Oni koji nemaju više [dece] neka se ne uznemiravaju, a od onih koji imaju više dece da se uzme samo jedno, i to ono koje je najvrednije, neka se ne prisiljavaju na više.

Ako dete dobrovoljno izrazi želju da bude upisano i ako je sposobno za službu, da ga zapišete. Ako iz nekog sela uzmete takvu decu, uzmite na ime *traš akče, crvene čoje, novca za brijanje* i *namirnice* onoliko koliko je potrebno za svako lice, i to prema broju kuća dotičnog sela. Neka se ne izlažu drugim troškovima i izdacima. Neka se ne uzima nijedno zrno i nijedna akča na ime *surudži* i *koldži akčesi*. Čuvajte se ne razrezujete dažbine na siromašnu raju i da uzimate od nje pod izgovorom da će biti za kadiju ili mubašira koji sakuplja decu za janjičare.

Ako neka, za službu, sposobna muslimanska deca dođu da se dobrovoljno upišu, upišite u poseban spisak takođe i njih koji su u dobi od šesnaest do dvadeset godina i koji su vredni, snažni i pogodni za janjičarsku službu. Kad se skupi 150 do 160, neka se onda formira druga grupa, neka se predaju ljudima zajedno sa njihovim podacima, ličnim opisom i njihovim spiskom neka se pošalju i predaju janjičarskom agi u Istanbul.

Čuvajte da na putu, odmoru i konacima ne beže i ne fale deca iz deftera, da iz koristoljublja vršite zamenu na putu, da ne date da se zadržavaju i da ne činite nasilja raji i beraji.

Ti, spomenuti Mustafa aga, koji si određen za spomenutu dužnost na osnovu fermana treba da sačiniš dva spiska o sakupljenoj deci. Jedan primerak zadrži kod sebe, a drugi pošalji po čoveku koji dolazi sa pojedinačnom grupom tako kad, akobogda, dođeš i kad se uporede defteri da se podudaraju i da se dete ne može zameninti.

Jednom rečju kako je devširma važna stvar i kako je potrebno uzeti za rat sposobnu, snažnu i prikladnu decu, neka beglerbezi, sandžakbezi, muteselimi, spahije, janjičari ili koji drugi vojnici izbjegavaju da se [u ovo] mešaju.

U pogledu toga imaće uticaja i prihvaćće se žalbe i tužbe spomenutog mubašira na kadije i druge koji žele da izazivaju smetnje. Kada stigne arz [o tome], oni koji prave smetnje biće kažnjeni.

Ako vojvode carskih hasova, vakufa, hasova princeza i vezira, te posednici timara i zeameta omoguće deci koja su za janjičarsku službu da pobegnu ili nađu neki drugi način da ih ne daju, neće se zadržati samo na njihovom smenjivanju nego će se predvesti i kazniti.

Ti spomenuti mubašire, ako uzmeš išta osim hrane za decu i za se lično ili ako tvoje koldžije nešto uzmu, ili ako budeš tražio hrane više nego treba, u tom slučaju tvoje pravdanje neće biti prihvaćeno i bićeš kažnjen za pouku drugima.

Vi, gospodo sudije, da znate da će tajno biti poslani ljudi i pitaće da li se tajno ili javno uzimao novac i ako se dozna, a vi [o tome] ne budete saopštili, tada će njihova kazna biti primenjena na vas. Zato otvorite oči u ovoj stvari i ne upoređujte prošlost sa sadašnjošću. Postupite prema carskom hati šerifu koji je izdat sa uzvišenim carskim znanjem. Čuvajte se što je moguće više da ne postupite suprotno tome. Neka su vrline večne i uvek uzvišene.

Ubogi Mustafa, neka mu je oprošteno.

10

oko 1646/47 god.

MIHAJLO IZ SELA KRSTOFOR PRIMIO JE 3.100 AKČI OD SELJAKA SELA MILOVIŠTA I VLAHČE I OBAVEZAO SE DA IDE U DEVŠIRME

(Sidžil 10, list 35^b, br. dok. 4)

اولدرکه قوستوفور نام قریه دن محیله ولد کره که حالاشرف اسلامه مشرف اولوب
سمی محمد اولان مالورشته و افلاحجه اهالیسی محضرنده اقوار و اعتراف ایلوب مزبوران
قریه لور اهالیسنک اوچ بیک یوز اقچه لرین الوب دوشورمه ایله کتمک التزام ایلدم دیوطوعا
مقر اولدقده غب التصدیق ما وقع قید شد

محضر عبدی

محضر چاوش

شهود دلور بیک

Razlog da se napiše ovaj dokument je:

Mihajlo, sin Kirov iz sela Krstofor, koji je sada primio islam i zove se Mehmed. On je priznao i izjavio u prisustvu stanovnika sela Malovišta i Vlahče sledeće:

»Primio sam 3.100 akči od stanovnika spomenuta dva sela i obavezao sam se da idem u devširmu«.

Čim je dobrovoljno izjavio i pošto se to potvrdilo, zapisano je ono što se desilo.

Prisutni: Dilaver-beg; Čauš, muhzir; Abdi, muhzir.